

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm IX. Si eo tempore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

terius iactura, siue diminutione iuris sui, nisi id exprimat. Dixi de hac re in c. quæ in Ecclesiarum 7. de Constitut. Admonet autem Francus hic n. 7. ex hoc textu apparere, id etiam locum habere *in materia, in qua Princeps per solam voluntatem suam posset ius alterius auferre, prout est in materia beneficii.*

2 NOTANDUM II. Si quis à Principe ad iura sua, quæ legitimè amisit, restituitur, censetur hæc noua gratia, idèoque non semper sit ea restitutio in integrum, ita vt omnia recuperet, quæ tempore priuationis habebat, prout fieri solet in restitutionibus, quæ exigente iustitia, aut æquitatis ratione fiunt, ob læsionem, ob vim, &c. l. 1. ff. ex quibus causis maiores & c. l. 1. & l. ult. in fine C. de sentent. passis. Ita sumitur ex hoc c. ver. cum talis, in Gl. ibid. & docet Baldus in cit. l. ult. Felinus in c. venerabili princ. de offic. deleg. Abb. in c. quia, n. 9. de elect. Ratio est: quia actio, seu ius qualecunque, quod semel extinctum est, non renascitur, h. quires 95. §. Aream, ff. de solut. ubi dicunt DD. quòd obligatio extincta nunquam reuiuiscit.

Exinde colligitur primò eum Gl. hic ver. cum talis, quam Canonistæ communiter sequuntur. Zafius item allegato textu huius c. in l. iura ff. de legibus; Si quis à Principe ob commissum crimen bonis suis priuatus sit, & postea restituatur, non recuperari ab ipso ea bona, quæ medio tempore alienata, aut alteri donata sunt: Cum enim rus ac dominium bonorum pristinum amiserit, illud per restitutionem non recuperat: sed per nouam gratiam, concessionem, seu donationem Principis; quæ fieri non censetur cum præiudicio iuris aliis personis acquisiti. Quare neque fructus intermedio tempore percepti recuperabuntur; si eorum percipiendorum ius alteri relinqueretur, Auth. Idem de Nestorianis, Cod. de hæreticis, & docet Francus hic in fine c. Zafius citato loco. Dixi de hac re aliquid in c. quæ in ecclesiarum, dub. 1. de Constitut.

3 Secundò colligit eadem Gl. communiter recepta; Si ecclesiæ alicuius Presbyter ob crimen canonicè amotus, seu depositus sit,

postea restitui non possit ab Ordinario, sine patroni consensu, seu repugnante patrono. Ratio dari debet; partim quia est potius hæc noua institutio, quàm iuris pristini restitutio; ideo quodammodo noua patroni presentatio necessaria est: partim quia negari non potest, vacante beneficio per depositionem, patrono acquiri ius alium presentandi; quod ius inuito adimi non debet.

CAPITVLVM IX.

Si eo tempore.

PARAPHRASIS.

Sempronius cum vicesimum quartum ætatis annum necdum haberet, idèoque propter ætatis defectum ad beneficium curatum inhabilis esset, c. cum in cunctis. 7. de electione. à Pontifice impetrauit mandatum de prouidendo ipsi beneficium cum cura, vel sine cura animarum. Cum autem Sempronius annum ætatis 24. assuetus esset, vacauit in ecclesia beneficium curatum; dubitatur, an autoritate literarum Apostolicarum ipsi conferendum esset. Resp. Papa, conferri non posse: quia in gratiis beneficalibus inspiciendum est tempus datae literarum. Cum itaque eo tempore Sempronius inhabilis fuerit ad beneficium curatum, habilis verò ad non curatum: vigore eius rescripti consequi potest beneficium sine cura, non autem cum cura.

SUMMARIVM.

1. Rescriptum beneficaliale, quod & quatuordecim tempore datae literarum fuit propter obreptionem irritum, non conualescit traktu temporis ob rei mutationem.
2. Idem quod secundum unam partem obreptum est, secundum alteram, non connexam, sed separabilem, consistere potest.

NOTANDUM I. Rescriptum gratiæ, seu beneficaliale, quod, & quatenus tempore impe-

impetrationis seu datæ literarum, propter obreptionem, irritum fuit, non potest tractu temporis, propter rei mutationem, conualescere. Ita intelligit & explicat Abb. in c. dilectus 27. n. 8. de præb. Felin. in c. eam te n. 18. hoc tit. Mart. Nauarr. in c. si quando except. 10. n. 6. vbi ait, quod ad cognoscendum, num rescriptum beneficiale obreptitium sit, attendi debet tempus *datæ*: Ita vt non sufficiat tempore executionis impetrandem habilem esse ad beneficium; nisi etiam fuerit tempore impetrationis, siue datæ literarum. Qui est casus huius cap. Ratio dari debet, quia non firmatur tractu temporis, quod ab initio de iure non subsistit. reg. 18. in 6.

Neque obstat huic doctrinæ c. ei cui 29. in 6. vbi significari videtur per sensum contrarium, interprete Gl. ibid. ver. nondum. Si quispiam à Papa gratiam impetrauit, quâ simpliciter mandabatur, vt beneficium proximè vacaturum ei conferretur, accidat autem, vt vacet sacerdotalis; conferri non posse vi eius rescripti, si *nunc*, id est, tempore vacationis impetrans ætatem legitimam assecutus non sit; posse autem, si tunc assecutus sit. Itaque ait Glossa: *inspicimus non tempus datæ siue vacationis beneficii*, in quo gratiæ beneficiæ executio fit. Resp. cum Abbate & Felin. cit. locis; In cap. illo *Ei cui*, nullam obreptionem contigisse; Igitur aliam regulam ex eo colligi; Videt. Cessante obreptione, si agatur de gratia, cuius effectus pendens & executioni mandatus non est, spectandum esse tempus non concessiois, seu impetrationis, sed executionis.

Ex quo colligit Abb. loco supra cit. Dominic. & Francus hic n. 5. Si Papa motu proprio mandasset iuxta tenorem huius c. videt. vt Titio beneficium proximè vacaturum cum cura, vel sine cura, prouideatur, posse prouideri curatum, etsi tempore impetrationis ætatem requisitam ad curatum non habuerit, dummodo eo tempore habeat, cum vacat curatum. Ratio est; quia motus proprius tollit obreptionem, c. si motus, 23. vbi omnes DD. de præb. in 6.

Dicit quispiam: Motus proprius tamen si obreptionem tollat, non tamen tollit inca-

pacitatem, seu inhabilitatem personæ; nisi quid addatur, ex quo colligi possit, Papam dispensare, seu impedimentum tollere velle, vt docet Gl. recepta in Clem. Si Romanus 4. ver. validam, de præb. & alia Gl. in cit. c. si motu, ver. ob hoc; vbi exempla ponuntur, de defectu natalium, vel ætatis, vitio corporis, bigamia, & similibus; quæ licet per viam subreptionis parti opponi non possint, opponuntur tamen per viam iuris communis; cum proprius motus talium dispensationem non faciat. Resp. nullam esse hinc difficultatem: Vera enim hæc sunt, si adsit incapacitas ex parte recipientis gratiam; vt si Papa puero conferat beneficium curatum; cum tamen nullum indicium appareat voluisse dispensare. Hic autem nulla adest incapacitas ex parte recipientis gratiam; cum secundum ius, certa ætas, videt. 24. annorum completorum, non requiratur ad acquirendam gratiam pro beneficio curato vacaturo; sed vt eam ætatem habeat clericus, cum ei tale beneficium conferatur.

NOTANDUM II. Rescriptum beneficiale, quod secundum vnam partem obreptitium & irritum est, secundum alteram partem, non connexam, sed separabilem, consistere potest. Quia vtile per inutile vitari non debet, reg. 37. in 6. Sumitur apertè ex hoc c. ibi, *Beneficium autem sine cura*, & tradit Gl. communiter hic recepta, in fin. notando, Felin. allegato hoc c. in c. Sedes n. 2. hoc tit. Nauarr. consil. 8. n. 3. hoc tit. Gaill. lib. 1. obs. 66. n. 11.

CAPITVLVM X. Si propter.

PARAPHRASIS.

Bonifacius VIII. Episcopo cuidam speciali gratia concessit, vt ad dissolutionem debitorum ecclesiæ suæ omnium beneficiorum vacantium in diocesi primos fratres ad quinquennium percipere possit, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, priuilegijs, vel statutis, per quæ gratia ista impediri posset. Sed quia

V ; liquo-